

PALAUTEPYYNTÖ SUORAN VALINNAN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUSTEN KORVAUSMALLEIHIN LIITTYVÄSTÄ OHJEISTUKSESTA

<https://alueuudistus.fi/sote/asiakirjamallit-ja-ohjeistukset>

PALAUTTEEN ANTAJA

Vantaan kaupungin Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala/Talous- ja hallintopalvelut
talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva
talouspäällikkö Hanna Romu, etunimi.sukunimi@vantaa.fi, 0503122109

3. Ovatko sosiaali- ja terveyskeskustoiminnan järjestämisen lähtökohdat ymmärrettävät tuottajakorvausten näkökulmasta (Luku 2)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

4. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 3

-

5. Auttaako raportti hahmottamaan järjestäjän tavoitteiden ja niiden seurannan suhdetta korvausmallin suunnitteluun (erityisesti luku 3)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

6. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 5

- Triple Aim -mallin esimerkkitapaus on hyvä kokonaisuus, jolla mahdollistetaan tavoitteiden kolmikantatarkastelu. Tavoitteiden seurannan kappaleessa tarvitaan lisää esimerkkitapauksia tavoitteiden mittariston analysoinnista. Tärkeä osio, joka vaikuttaa suuresti korvausmallin suunnitteluun ja seurantaan.
- Mittareiden kehittämisestä on asianmukaisesti todettu, että niitä tulisi kehittää ja käyttöönottaa vaiheittain. Kannusteisiin yhdistettynä mittareilla on voimakas vaikutus palvelujen sisältöön ja toteutumiseen, joten olisi perusteltua tehdä ensin seuranta, kuten ohjeistuksessa on esitetty. Jäljellä oleva aika tulisi käyttää tehokkaasti hyväksi ja lähteä pilotoimaan mahdollisimman pian erilaisia mittareita, niiden seuranta ja yhteyttä laatuun ja vaikuttavuuteen. Aikataulutus saattaa joka tapauksessa edelleen tuottaa tässä haasteita ja pakottaa valintoihin ilman tarkkoja faktoja. Tietojärjestelmähaasteet saattavat myös vaikeuttaa tehokasta mittaristojen käytännön kokeilua ja testausta.
- Oman merkittävän haasteensa tuottaa eri palvelutuottajien palvelutuotteiden toisistaan toisinaan merkittävästikin poikkeavat palvelusisällöt.

7. Onko tuottajakorvausten rooli tuottajaverkon ohjauksen kokonaisuudessa selkeä (Luku 4)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

8. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 7

Rooli on selkeä, entä toteutus? Tavoite 'kerralla kuntoon' kapitaation avulla on hyvä päämäärä - toimeenpanossa esiintyneet kuitenkin samoja ratkaistavia ongelmia kuin em kommentoissa mittariston osalta. Vaikuttavuuden mittareita ei ole riittävästi käytössä, samoin laadun mittaaminen ja valvonta on haasteellista ja vaatii resurssointia, kuten on voitu todeta vanhustenhuoltoa viime aikoina ravistelleessa 'skandaalissa'.

9. Onko suoran valinnan sosiaali- ja terveyskeskusten palveluista maksettavien korvausten yleiset periaatteet kuvattu raportissa riittävän selkeästi (Luvut 5 ja 6)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

10. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 9

11. Auttaako raportti hahmottamaan, millaisia tekijöitä korvausmallin suunnittelussa täytyy ottaa huomioon?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

12. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 11

Raportissa on varsin monipuolisesti ja realistisesti avattu erityiskysymyksiä ja korvausmallin vaikutusten ja tavoitteidenasettelun monimuotoisuutta.

13. Ovatko kiinteän korvauksen peruseriaatteet selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.1)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

14. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 13

Selkeä laskentaesimerkki kapitaatiokorvauksista selventää asiaa. Esimerkki avaa konkreettisesti sen, miten suuri merkitys valituilla painoarvoilla on lopputulokseen. Painoarvojen laadukkaasta valmistelusta huolimatta saatetaan joutua tilanteeseen, jossa palvelutarve ja korvaus eivät kohtaa riittävästi. Tällöin mahdollisesti vaikuttava palvelu ei toteudu, jolloin alkaa syntyä ylimääräisiä kustannuksia. Tällaiset tapaukset voisi esim. simuloida etukäteen ja kuvata etenemistapa tai ratkaisumalli. Myös se, miten asiakkaan oikeus vaihtaa palvelutuottajaa puolen vuoden välein saattaa vaikuttaa lopputulokseen, olisi hyvä ennakoida.

15. Ovatko suoriteperusteisten korvausten peruseriaatteet selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.2)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

16. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 15

Kuten raportissa todetaan, suoriteperusteinen korvausmalli saattaa suosia suuria palvelutuottajia. Tämän lisäksi ali- ja ylihoidon välttämiseksi suoriteperusteisten korvausten käyttö vaatii tarkkaa ja suunniteltua jatkuvaa seuranta.

17. Ovatko kannustinperusteiden korvausten peruseriaatteet selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.3)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

18. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 17

Ansiokasta pohdintaa, jonka näkökohtiin toivottavasti jaksetaan edelleen palata valmistelutyössä. Erityisesti vaikuttavuuden mittaus, tietojärjestelmien merkitys ja niiden rakentamisen suuret haasteet sekä lyhyen ja pitkän aikavälin kustannussäästöjen toteuttamisen ja toteutumisen vaativa maailma ovat kokonaisuuksia, joihin soisi syntyvän konkreettisia vastauksia ja toimintatapoja.

19. Onko muiden korvausten rooli selkeä (Luku 6.4)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

20. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 19

Muihin luvun kappaleisiin verrattuna muita korvauksia käsittelevä kappale on melko lyhyt ja yleistävä. Esim. maantieteellisiin ominaisuuksiin perustuvat olosuhdetekijät -> enemmän avattuja esimerkkejä tarvittaisiin esimerkiksi siitä, millainen olisi yhtenäisempi korvausmalli

21. Mistä suoran valinnan palvelujen sosiaali- ja terveyskeskusten tuottajakorvauksiin liittyvistä asiakokonaisuuksista tarvittaisiin lisää tietoa tai mihin ohjeistusta?

Avoin vastaus

Maanlaajuinen yhdenvertaisuus vaatii joko paljon yksityiskohtaisempaa ohjeistusta tai erittäin tiivistä yhteistyötä toimijoiden välillä? Lisäksi ohjeistusta tarvitaan esille tulevissa erityiskysymyksissä silloin, kun esimerkiksi asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien edistäminen koetaan puutteelliseksi ja ristiriitaiseksi valinnanvapauslain kanssa.

22. Muut vapaamuotoiset huomiot raportista

Avoin vastaus

Erittäin ansiokasta pohdintaa läpi raportin. Paljon arviointi- ja määrittelytyötä kuitenkin vaaditaan vielä ennen varsinaista toteutusta.

23. Millaista tuottajakorvauksiin liittyvää toimeenpanon tukea jatkossa tarvittaisiin?

Avoin vastaus

Tietojärjestelmien käytettävyydellä tulee olemaan merkittävä rooli seurannassa ja arvioinnissa. Tuottajien tietotuotantoon ja tiedon hallintaan ja tulkintaan tarvitaan toimivat työvälineet. Sekä valmistelu- että toimeenpanovaiheessa riittävä resurssointi on tarpeen kaikilla osapuolilla, vaikka ohjeistus olisikin vielä käsillä olevaa raporttiakin selkeämpi, yksityiskohtaisempi ja konkreettisempi.